egyedik évfolyam. 248-ik szám Kolozsvártt, 1874. szombat október 31.

Előfizetési dij.

Vidékekre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . . . 12 frt.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . . . 3 „
Egy hóra helyben . . . . . 1 „

Vidékről egy hónapra előfizetést nem fogadunk el.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASAGI NAPI LAP.

Hirdetési dijak:

Ötször hasábozott garmond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasestein et Vogler Wien Wallfischgasse Nr. 10.

Nyilttéri czikkek garmond sora után 25 kr. fizetendő

Szerkesztői szállás: Belkirály-utcza szeglet trencsin-vár 7. szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Az értékesb czikkek dijaztatnak. Kéziratok nem adatnak vissza.

Kiadó-hivatal: Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS A „KELET“

politikai és közgazd. napilap 1874. második fél évi folyamára.

A „KELET“ előfizetési ára:

Egy évre . . . . . 12 frt
Félévre . . . . . 6 frt.
Negyedévre . . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára . . . . . 5 kr.

☞ A lap szétküldésénél előforduló zavar elkerülése tekintetéből vidékről 1 hónapra előfizetést nem fogadhatunk el. ☜

Az előfizetési pénzek, legczélszerűbben postai utalványnyal kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után egy szteletpéldánnyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

A Deákkör üdvözlő irata Deák Ferenczhez.

Az orsz. Deákkör tagjai az országgyülés j ülésszakának megnyitása alkalmából Deák Ferenczhez a következő iratot intézik:

Mélyen tisztelt vezérünk és barátunk!

A Deákpárt tagjainak első találkozását az országgyülés egy-egy ülés folyamának kezdetén, mindeddig ünneppé emelte a viszontlátás öröme; mai első összejövetelünk örömét azonban megzavarta a fájdalom, a melyet a te távolléted azon tudat okozott nekünk, hogy habár egészségi állapotod már jobbra fordult, de szerető körünkben egyidőre még talán nélkülözni fogunk.

Ne vedd rosz néven tőlünk: hogy e fölötti bánatunkat e sorokban hozzád is eljtutatjuk, de azon határtalan kegyelet, s azon mély és őszinte részvét kiséretében juttatjuk el, a melytől irányodban áthatva vagyunk.

Kérjük az Istent: hogy adja vissza minél előbb korábbi erődet, hogy nemsokára ismét a közös ügyek terén láthassunk az egész ország örömére és vigasztalására s hogy különösen mi ujra a régi lelkesedéssel üdvözölhessük benned a vezért, a kit rendületlen bizalommal és szeretettel követtünk mindig.

Addig is pedig, a mig a nemzet ezen nagy öröm-ünnepe bekövetkeznék, légy meggyőződve arról: hogy mi, a kit büszkeséggel tölt el a gondolat, hogy kortársaid lehettünk s közvetlen vezényleted alatt állhattunk, hű őrei leszünk azon vivmányoknak, a melyeket a te bölcseséged hóditott meg a nemzet számára, — azon alkotásoknak, a melyeket te kezdeményeztél s a melyeknek szerencsés befejezésétől függ az ország jobb jövője, — és azon magasztos irányelveknek, a melyeket hosszas politikai pályádon te oltottál bele a nemzet vérébe.

Fogadd szivesen tőlünk szeretet- és tiszteletteljes ragaszkodásunk kifejezését.

Kelt Budapesten, a Deákpárt 1874. évi oct. 25-én tartott értekezletéből.

(Következnek az aláirások.)

Ghyczy exposéja.

Az országgyülés a haza áldozatkészségére appellál s a mint hajdan a Rákosról kiküldött véres kard véráldozatra hivta fel a nemzetet a honért, ma a pénzügyminiszter beszéde képezi a vészjelszót s a nemzeti hatalom fentartására a modern fegyver: a pénzáldozat meghozatalára hiv fel.

Néma hallgatagsággal s az elfojtott keserüség érzetével fogadta a képviselőház oct. 28-iki ülésén a pénzügyminiszter valóban sötét szinezetü exposéját. Megilletődéssel fogadja azt az ország is. Ghyczy Kálmántól szép szinezetü terveket nem vártunk, el volt rá készülve az ország, hogy keserü meglepetéseknek lesz kitéve s mégis a midőn már bekövetkezett a mit vártunk, nagyobb mértékben hat reánk e szomoru jelentés, mint előre hittük.

A pénzügyminiszter jelentése szerint az egyes miniszterek a lehetőség fokáig mindenhen megtakaritásokat eszközöltek. A belügyminiszter budgetje, ha a házadóról szóló javaslat a költségvetés tárgyalása előtt elfogadtatik 2 millióval kevesebb lesz; a pénzügyminisztériumé a rendesben: 287 ezer frttal. A közlekedésügyi miniszternél a rendesben 1. 708 frt. a rendkivülinél 7.557,000 frt. a honvédelminél 210,000 frt. Az igazságügyminiszteriumnál is jelentékeny a csökkenés. Maga a pénzügyminiszter azonban nincs még olyan helyzetben, hogy rendkivüli kiadásait csökkentse, sőt ellenkezőleg a jövő évre 3,436,106 frt emelkedés van, a mit egyrészt a vasutkamatbiztositéknak 11 millióról 15 millióra való emelkedése, másrészt a földadó kataszterre, uj tételkép fölvett 2,500,000 frt okoz. Fedezetet szolgáltat az államjószágok eladása 1.200,000 frt. A bevételekben a jövedelmi adó 633 ezerrel van többel előirányozva, a dohány-jövedék 600 ezer frttal több; az állam erdőségeknél kevesebb a bevétel, de a kiadás is; a sónál egyenlő, de a bevétel kevesebb, csak a szállitási költség apad. Az államjavaknál eladásokkal és javitások mellőzésével apad a kiadás.

Az összes budgetnek következő végösszegei vannak: Összes kiadás 1875-ben lesz 250.302,896 frt, a tavalyinál kevesebb 2 m. 054,331 frttal; a bevétel 222.816,918 frt a tavalyinál kevesebb 1.910,000 frttal. Az összes hiány 27.490,940 forint, a tavalyinál 5.893,349 frttal kevesebb. E nagy hiány fedezésére a pénzügyminister az uj adójavaslatok folytán a házbér és házosztályadóból mintegy 1.400,000 frtot vár; az uj kereseti és tőkekamat adóból 3 milliót; a vadászatra és a vadászati fegyverekre kirovandó adóból 600,000 frtot; a bélyeg és illetékekről szóló törvény módositásából mintegy 500,000 frtot s adójavaslatainak legleverőbbje, az összes egyenes adók után kirovandó 5%-ből 3 milliót s végül némely fényüzési tárgyak megadóztatásáról ezután benyujtandó javaslat után 50.000 frtot.

Minthogy pedig ezen adók egy része a a jövő év elején az előkészületek miatt nem léphet életbe, ezen adók után összesen 12 milliót helyez kilátásba, mit levonva az összesen 27½ millióra menő deficitből, marad még fedezetlenül 15½ millió.

Hat millió ezen összegből a megkezdett beruházások folytatására forditandó, mely kölcsönvétellel fedezhető. A többi 9½ millióra nézve pedig azon véleményben van, hogy kilátás van arra, hogy a keleti vasut elzálogositott másodsorozatu elsőbbségi kötvényei előbb-utóbb eladhatók lesznek. Kilátás van arra, hogy a törvényhozás el fog fogadni törvényjavaslatot az iránt, hogy némely garantia alatt álló vasutak forgalmi eszközeinek szaporitása és függő adósságai fedezése végett kölcsönöket vehessenek fel. Ez uton azon előlegek illetőleg kölcsönök megtéritése fejében, melyek a társulatoknál vannak, 5—6 millió folyhat be az állami pénztárba, — e felett továbbá a közmunka-tanács is előbb-utóbb azon állapotba jön, hogy megtérithesse azon kölcsönöket, melyeket az államtól több millió forint erejéig bir.

Azon alapos kilátása van, hogy nemsokára létrejön a megegyezés a monarchia két államának miniszteriumai közt aziránt, hogy a dohánynak és szivaroknak némely nemei magasabb áron árusittassanak el. Ezen forrásból a jövő évre 750,000 frtot vár, minthogy ezen áremelést ezen esztendőnek csak másik felében lehet életbeléptetni.

Ezek Ghyczy Kálmán sötét, rideg számadatai. Többet és szomoritóbbakat nem mondhatott volna, mint a mit e számok mondanak. Részünkről mindezekkel szemben csak Ghyczy ismert pessimismusában találunk némi vigasztalást, ő nemcsak arra törekszik, hogy a deficzitet kiegyenlitse háztartásunkban, hanem, hogy saját szavai szerint tetemes pénztári készletekkel rendelkezzék, melyek képessé teszik, hogy a magyar államot megillető súlylyal foghasson a megoldandó kérdések: a bank ügy stb. rendezéséhez.

Mi meghajlunk a terv nemes nagyszerüsége előtt s tudva azt, hogy nemcsak a bukástól ment meg, hanem megillető hatalmunk polczára is felemel, mi hisszük, hogy a nemzet is véresverejtéke árán bár, de egy szebb jövő érdekében készséggel meghozza a nagy áldozatot. Rég mondta Széchenyi, hogy csak vagyonos nemzet lehet szabad és Magyarország szabadságáért ennél nagyobb áldozatokat is tett le a közös haza oltárára.

A képviselőház ülése oct. 28.

Zsedényi Ede: Hazánknak Románia felőli részében, Brassó vidékén a törcsvári és bodzai végszorosok közt lakó 16.000 ágostai hitvallásu protestáns, ugynevezett csángó-magyarok nevében (halljuk!) egy kérvényt terjesztek elő, melyben az ottani evangelicus egyházak a brassói esperességtől, illetőleg a nagyszebeni szász superintendentiától elszakadásukat, és egy szomszéd ágostai hitvallásu magyar egyházkerülethezi csatlakozásukat szorgalmazzák. Ezen csángó-magyar falukat már II. András, Nagy Lajos, Hunyadi Mátyás, dicső királyainak azért telepitették

---

A

„KELET“ TÁRCZÁJA.

A tanár.

Regény.

Irta: **Currer Bell,**

Eyre Jane, Shirley stb. szerzője.

Huszonnegyedik fejezet.

(Folytatás.)

„A sweicziakét!“ — szóla Francis, felkapva „szolgalelküség“ szót.

„Ön az én honfitársaimat szolga-lelkűeknek nevezi?“ S felszökött. Nem birtam elnyomni egy hangos nevetést; szemében harag kifejezése ült, s dacz volt egész tartásában. „Ön előttem kisebbiti, kigunyolja Helvetiát mr. Hunsden? Azt hiszi ön, nekem ninsenek költőiemlékeim, hazámnak történelmi multja? Azt hiszi, nekem sincs más gondom, mint egyedül a bünt vagy elaljasodást tartani szem előtt, mik az alpesi falvakban sem hiányzanak néhol és honfitársaim nemzeti nagysága, vérrel szerzett szabadságunk érzete és természeti dicsfénytől köritett bérczeink emléke nem lel helyet szivemben? Oh ön csalódik — nagyon csalódik.“

„Nemzeti nagyság? Nevezze a minek akarja kegyed, hanem honfitársai okes eszélyes ficzkók; ők abból mi kegyednél elvont eszmék alapja, vásári czikket csinálnak; eladták előbb nemzeti nagyságukat, azután vérrel szerzett szabadságukat, hogy idegen királyok rábszolgái legyenek.“

„Ön soha sem volt Helvetiában?“

„De igen — voltam ott két izben.“

„Csakhogy nem ismeri a népet.“

„Némileg.“

„S ön még is azt mondja, a sweiczi csak egy megvásárolt lélek, s ugy tesz mint a papagály mondja, ha be tanitják „szegény Pol,“ vagy a mint a belgák itt vélekednek, hogy az angol nép nem bátor, vagy mint a francziák őt csalfasággal vádolják: legkisebb igazságosság nincs önnek beszédében s szavaiban.“

„De igazság van bennök.“

„Azt mondom önnek mr. Hunsden, hogy ön még sokkal kevésbé, gyakorlatias férfi, mint minő gyakorlatias nő én vagyok, mert ön nem akarja elismerni azt, mi tényleg és valódilag létezik; ön meg akarja semmisitni az egyéni hazafias érzést és nemzeti nagyságot, mint az atheista szeretné istent és annak halhatatlan lel kétmegsemmisitni az által, hogy tagadja létezését.“

„Ugyan hova tévedt kegyed? Hisz roppant messze távozott a kiindulási ponttól, azt hittem, hogy a sweicziak szolgalelküségét tárgyaljuk.“

„Ugy van, és ha ön nekem holnap bebizonyitaná, hogy a sweicziak megfizetett szolgák (a mit ön nem képes tenni,) még akkor is szeretném Helvétiát.“

„Akkor kegyed bolond lenne, tökéletes sült bolond, annyira átengedvén magát e néhány millónyi hajó terüt tevő föld, fa, hó és jég iránti szenvedélyének.“

„Nem éppen annyira esztelen mint ön, a ki semmit sem szeret.“

„Az én bolondságomban van rendszer, a kegyedében az sincs.“

„Az ön rendszere abból áll, kisajtolni a teremtésből a lelket s a hulladékból trágyát készitni, hogy a mint ön mondja, hasznositni lehessen azt.“

„Kegyed pedig legkevésbé sem tudja a dolgokat helyesen felfogni, nincs itélő tehetsége, — szóla Hunsden — nincs következetesség beszédében.“

„Inkább legyek következetlen, mint érzéketlen“ — viszonzá Francis, ki most a szekrény és asztal között kezdett ide-oda járni, s ha gondalatai, nem is voltak vendégszeretők, tetteiben elég vendégszeretet mutatott, mert abroszt teritett fel, s tányérokat, kést, villát helyezett az asztalra.

„Reám czéloz ezzel kisasszony, azt hiszi, hogy nálam hiányzik a mély érzelem?“

„Én azt vélem, hogy ön saját és mások érzelmeit igyekszik mindig korlátozni és aztán ez vagy amaz érzés oktalansága felett bölcselkedik és igyekszik azt elnyomni, mivel azt képzeli, hogy ez nem fér össze, az ön észtanával.“

„És igazam van.“

Francis ezalatt eltünt egy kis éléstárba, de csakhamar ismét megjelent.

„Ha igaza van-é? Bizonyára nincs! Ön nagyon csalódik, ha azt hiszi. Most legyen oly szives mr. Hunsden, s bocsásson egy kicsit közelébb a tüzhöz, valamit főznöm kell.“ (Erre szünet következett, mi arra lett felhasználva, hogy egy kis casserolt tett a tüzhöz; ekkor mialatt a tartalmát kevergette igy szólt:)

„Igaza! Mintha bizony helyes volna, elnyomni, szétrombolni egy kellemes érzést, melyet isten oltott belénk, különösen oly érzelmet, mely mint a hazaszeretet, az embernek önzését elfojtja, s engedi, hogy tágabb körre terjesszük érdeklődésünket.“

„Kegyed Helvétiában született?“

„Alkalmasint; hazámnak, szülőföldemnek nevezném-e máskülönben?“

„És honnan vette ez angol vonásokat, ez angolos külsőt?

„Félig angol nő is vagyok; angol vér is foly ereimben; és igy jogom van kettős erővel érezni a honszerelmet, miután két nemes, szabad és függetlenségében boldog ország egyaránt érdekel.“

„Tehát anyja angol születésü volt kegyednek?“

„Ugy van, ugy; s önnek anyja pedig ugy hiszem a holdban vagy Utopiában volt otthon, miután Európának egy nemzete sem tarthat igényt érdeklődésére.“

„Ellenkezőleg, én világpolgár vagyok, ez nézetem, ha képes volna kegyed engem jól megérteni; az én hazám, az egész világ.“

„Az ily messzi kiterjedő rokonszenvek nagyon ingatag alapra lehetnek épitve, s azt hiszem nagyon vizenyősök: most kérem asztalhoz ülni? Monsieur“ (ez nekem szólt, ki ugy tettem mintha egészen el volnék merülve a hold fényénél való olvasásba) — Monsieur, az estebéd fel van tálalva.“

E szavakat egészen más hangon ejté ki Francis, mint a hogy mr. Hunsdennel folytatá vitatkozását — nem volt oly rövid szakgatott hang, hanem komolyabb és lágyabb.

„Francis, ugyan mit gondolsz, hogy te estebédet készitesz; hisz nem volt szándékunkban itt maradni.“

„Ugy de monsieur, önök maradtak s az étel elő van téve: most nincs más mód, mint leülni s enni.“

Az estebéd természetesen egészen idegenszerü volt; két kis mennyiségü, de izletes husételből állott, melyek igen jól voltak elkészitve s csinosan feltálalva; saláta és sajt egészitték ki az egészet. Az étkezési mütét rövid fegyverszünetet hozott létre a harczban álló hatalmasságok között, de alig végződött be a vacsora, már újult erővel fogtak neki. A vita ujabb tárgya a vallási türelmetlenség volt, melyről azt állitá Hunsden, hogy daczára a sheweiziak kimondott előszeretetének a szabadság iránt, Helvétiában nagyban uralkodik. E téren már nagy hátrányban volt Francis, nem csak azért, mert nem elég ügyesen indokolta állitását, hanem, mert valódi véleménye meglehetősen megközelité a Hunsdenét s inkább csak az ellenzék fentartása kedveért, mondott ellent neki. Végre engedett, bevallván, hogy e tárgyról ő is igy gondolkodik, mint ellenfele, de azon kikötés mellett, hogy az vegye tudomásul, miként teljességgel nem tartja magát megveretettnek.

„Ezt a francziák sem tették Waterloonál“ — viszonzá Hunsden.

(Folyt. köv.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

az ország közvetlen szélére és látták el különböző kedvezményekkel, hogy magyar nép őrizze az ország határszélét és álljon közvetlenül őrt a törcsvári, tömösi, ósánczi és bodzai, ezredéves történelmünkben oly nevezetes szerepet játszó, akárhányszor általános nemzetfáidalom szinterévé vált, és soha be nem szüntethető határszéli utszorosokat. Mai napig meg is őrizték nemzetiségünk iránti tántorithatlan hajlamukat, de ugy látszik, hogy érdekeik épen azért a brassó városi szász atyafiak által nemcsak politikai, de egyházi tekintetben is háttérbe szorittatnak. (Igaz! Igaz!) Egész 1848-ik évig a protestáns autonom egyház jogait nem élvezve, még saját lelkészeiket sem választhatták meg. És mindőn 1848-ban ezen jog gyakorlatába léptek, a brassói szász consistoriummal 1861-ig küzködniök kellett, mig magyar ajku lelkészei a szász lelkészekkel való egyenjogúságra szert tehettek. (Mozgás.)

De minden törekvéseik daczára, a hatalmas brassói consistorium vas keze alatt ezen 10 magyar evangelicus község az egyházi képviseletből kirekesztve, sem a consistoriumban, sem az egyházkerületi gyülésen képviselve nincsen, sőt az ujjabbi törvényekkel szemben ezen compact magyar háztartással élő nép, mely németül egy szót sem ért, nemcsak közigazgatási, de még egyházi tekintetben is német rendeletekkel saturáltatik. (Mozgás).

A brassói consistorium a felsőbb helyről kapott magyar rendeleteket németre forditva és magyar folyamodványokat német hátirati rendelettel ellátva közli tisztán magyar ajku protestans hiveivel, kik százados szomoru elhagyatottságukban arra kérik a tisztelt házat, hogy az általuk alkotandó önálló esperességeknek, a legközelebbi magyar ágost. hitv. egyházkerülethez való csatlakozását megengedni méltóztassék. Magam részéről pedig arra kérem a t. házat, hogy ezen folyamodványt a kérvényi bizottsághoz minél előbbi tárgyalás és véleményadás végett utasitani méltóztassék. (Élénk helyeslés.)

A kérvényi bizottsághoz utasittatik.

Molnár Antal, az első magyar ált. tisztviselő egylet igazgató választmányának és a miniszteriumok szolgaszemélyzetének kérvényeit nyujta be anyagi helyzetük javitása iránt.

Bittó István miniszterelnök bemutatja a Portugalliával kötött consulsági egyezményről szóló szentesitett tvczikket.

A szentesitett törvényczikk kihirdettetik s hasonló kihirdetés czéljából a főrendekhez átküldetik.

A képviselők ezután beadják az egyes bizottságok tagjaira szavazati jegyeiket.

Bittó István miniszterelnök: T. ház! Miután megtörtént mindaz, mi a házszabályok értelmében szükséges volt ahoz, hagy a képviselőház rendes törvényhozási munkálkodását megkezdhesse, bátor leszek a jelen ülésszak teendőire és azok sorrendjére nézve röviden előterjeszteni a kormány nézetét. (Halljuk!)

Emlékezni fog a t. ház, hogy a kormány már megalakulása alkalmával első nyilatkozatában a sulyos pénzügyi bajok orvoslását és a megzavart államháztartás egyensulyának helyreállitását tüzte ki magának főfeladatul, és minthogy most is az a meggyőződése, hogy azon számos törvényhozási kérdések közt, melyek államéletünknek majd minden terén megoldásra várakoznak, egy sincs alkotmányosságunk, sőt állami létünk biztositására nézve ennél fontosabb és sürgősebb, a jelen ülésszak alatt mindenekelőtt az e czélból előterjesztendő javaslatainak tárgyalására kivánja az országgyülés munkálkodását irányoztatni, és ezen szabály alól csakis azon törvényjavaslatokra nézve kiván kivételt tenni, a melyek még a mult ülésszakból a két ház közt fennforgó differentiák folytán függőben maradtak. Vannak e javaslatokon kivül a kormánynak ugy a közigazgatás és törvénykezés, mint más fontos kérdésekre nézve is kész javaslatai. De ha mi mégis ezuttal tisztán csak az államháztartással szoros kapcsolatban álló javaslatok előterjesztésére szoritkozunk és ugy ezen reformokra vonatkozó javaslatainknak is, mint azon többi javaslatokhak melyekre nézve részint saját igéretünk, részint a ház határozata által kötelezve vagyunk, beadását csak későbbre halasztjuk, ezt csupán azért tesszük, mert a tapasztalatból tudjuk azt, hogy mennyire eltérők épen ezen kérdésekre nézve a vélemények és hogy minő befolyást gyakorolnak épen ezen kérdések körül a helyi és vidéki érdekek, mi eredeti programmunkhoz hiven, gondosan óvakodunk most minden oly előterjesztéstől, mely most idő előtt megoszthatna bennünket és a kitüzött czél megoldását vagy koczkáztathatná vagy legalább hátráltathatná.

A mi már magukat azon javaslatokat illeti, melyek az államháztartás rendezésére vonatkoznak, ezek részint a közigazitás s a törvénykezés czélszerü szervezése által elérendő megtakaritásokra vonatkoznak, s igy a különböző szakok szerint az illető szakminiszter urak által fognak előterjesztetni, részint pedig mint az állam jövedelmeinek fokozására, uj jövedelmi források megnyitására, a közadók helyes kivetésére és behajtására lévén irányozva, mint adótörvények a költségvetéssel állanak szoros közvetlen kapcsolatban, s azzal együtt fognak letétetni a ház asztalára.

Nem fogok, t. ház, mindezen javáslatok részletes ismertetésébe bocsátkozni, ezen javaslatok nagy részben már átadattak a nyilvánosságnak, és igy a t. ház tagjai előtt ismeretesek; részben pedig most fogván beadatni, az illető indokolásokkal együtt a legközelebbi napokban a képviselő urak birtokában fognak lenni. De talán nem lesz felesleges, ha addig is, mig a t. ház azon helyzetben lészen, hogy előterjesztéseinket együttesen a maguk összeségében birálhatná, az általános helyzetből és a javaslatainkból arra várható eredményekre nézve nyujtok a tisztelt háznak némi tájékozást.

Mindenekelőtt is örömmel constatálom, hogy azon kölcsön által, mely e hó elején köttetett meg s melynek az európai pénzpiacz általi kedvező fogadtatása államhitelünknek már is némi emelkedéséről tanuskodik, melynek azonban — megjegyzem — sulyos feltételeit teljességgel nem kivánom kétségbe vonni, a legközelebbi évek hiányzó szükséglete fedezve van és igy az állam végre megszabadul azon kényszerhelyzet alól, melynek, mint méltóztatik tudni, az utolsó időben annyi sulyos áldozatot hozni voltunk kénytelenek. De ha nagy is az ár, melybe nekünk ezen kölcsön került; ha sulyos is azon feltétel, melynél fogva az ismét csak mint lebegő adósság és nem mint járadék, vagy hosszabb törlesztésre alapitott, állandósitott kölcsön köttetett meg, ugy hiszem, hogy mindamellett mégis némi megnyugvással tekinthetünk arra, mert végtére is ezzel szereztük meg magunknak a szükséges időt és módot ahhoz, hogy teljes lelki nyugalommal és cselekvési szabadsággal, de egyszersmind teljes erélylyel és következetességgel hozzáláthatunk államháztartásunk rendezéséhez és annak kapcsában ugy ezen mint már előbbi adósságainknak kedvező feltételek mellett konvertálásához.

De, t. ház, midőn egyrészről biztositottuk ezen nagy feladat megoldásának szükséges előfeltételeit, ugy hiszem, másrészről előterjesztéseink aziránt is meg fogják nyugtatni és arról is meg fogják győzni a t. házat, hogy komoly szándék, aránylag csekély áldozatkészség, sőt mondhatnám, a haza iránti kötelességérzet csak azon közönséges foka mellett, melyre normális körülmények közt is kell, hogy biztosan számithasson az állam minden egyes polgáránál, két év alatt helyreállitható lesz államháztartásunkban az egyensulyj a nélkül, hogy akkor a nemzetgazdászat valamely ága a reá rovandó terhek által sorvasztassék, akár valamely nagy nemzeti intézmény vagy életbevágó érdek ezáltal koczkáztatva legyen.

A költségvetés, melyet még mai napon t. barátom a pénzügyminister a t. ház asztalára le fog tenni, tanuskodni fog arról, hogy a kormány takarékossági programmjához hiven már ez alkalommal is felvette a költségvetésbe mindazon megtakaritásokat, melyeket a legközelebbi évben életbe léptethetőknek tart. Készséggel ismerem el, hogy megfelelő előleges intézkedések mellett ugy közigazgatási s törvénykezési, mint más téren is tényleges megtakaritásokat lehetend eszközölni; például hogy csak egyet emlitsek, a kisebb vasutak, melyek államgarantiával vannak ellátva, csoportositása és czélszerübb igazgatása által, a mi a kormány részéről már is munkába vétetett.

A mi a bevételeket illeti, ezeknél már 1876-ban magasabb eredményre számithatunk, azon egyszerü körülménynél fogva, hogy ha az általunk előterjesztendő törvényjavaslatok elfogadtatnak, 1876-ban már az egész évre ki fognak hatni, mig 1875-ben az eredményt ez évnek bizonyos részére lehet számitani. S ha most t. ház! még ehez hozzáadjuk, illetőleg figyelembe vesszük, hogy a földadó-catasternek czélba vett kiigazitása, az időközben tetemesen megváltozott müvelési ágaknak és a létrejött vasutak által előidézett nagyobb jövedelemnek alapján, még azon esetben is több millióra menő jövedelmi szaporulás fog mutatkozni, ha egyes tulterhelt vidékeken könnyebbitések fognak eszközöltetni; ha tekintetbe vesszük azt és oda fogjuk irányozni törekvéseinket, hogy azon nagy csempészkedéseket meggátoljuk, melyek pl. a dohányjövedéknél országszerte üzetnek, ha meg fogjuk tenni azon erélyes intézkedést, melyet nemcsak az állampénztár érdeke, hanem a törvény tiszteletben tartása és közerkölcsiség szempontjából is meg kell tennünk, akkor azt hiszem, meg fognak győződhetni a t. képviselő urak, hogy az általunk előtorjesztendő javaslatok alapján 1876. évre majdnem egész biztossággal várhatni államháztartásunk egyensulyának helyreállitását.

Hátra van még, t. ház! hogy azon javaslataimkat jelezzem röviden, melyeket a közigazgatási és a törvénykezési reformra vonatkozólag előterjeszteni szándékozom. De, mint már előbb is bátor voltam felemliteni, ezen javaslatok közül ezuttal csak azokat terjeszthetjük elő, melyek pénzügyi jelentőséggel is birván, az államháztartás rendezésével szoros kapcsolatban állanak. Ezen javaslatainkról egyelőre egész általánosságban csak annyit kivánok megjegyezni, hogy az igazságügyi előterjesztések s ezek közül különösen az, melyet a perrendtartás módositására vonatkozólag az igazságügyi minister ur még a mult ülésszak alatt a ház asztalára letett, meggyőzhették a t. házat arról, hogy mi a törvénykezésnek égetőbb bajain még ezen ülésszak alatt kivánunk segiteni, s hogy általában véve az igazságszolgáltatást nemcsak gyorsabbá, hanem olcsóbbá is kivánjuk tenni épen ugy, mint a közigazgatási reformra vonatkozó javaslataink is oda lesznek irányozva, hogy a decentralisatió okszerü alkalmazása és bizonyos közigazgatási teendőknek a hatóságok körébe való utasitása által, hol azok a fokozatos felelősség elvének alkalmazása mellett sokkal czélszerübben, jobban fognak elláttatni, — a közigazgatást is jobbá és olcsóbbá fogjuk tenni.

Legyen szabad ezek után t. ház! miket javaslatainkra elmondani szükségesnek tartottam, még magára a modus procedendire nézve előterjeszteni a kormány nézetét.

Tudva van a t. ház előtt, hogy még a mult ülésszak alatt 5 törvényjavaslat maradt függőben a két ház között, s ezek: a földadókataster kiigazitására, a választási, az incompatibilitási, közjegyzői és az ügyvédi rendtartásra vonatkozó törvényjavaslatok.

Kétségkivül igen kivánatos ezen törvényeknek mielőbbi befejezése és sanctió alá terjesztése, és minthogy különben is előrelátható, hogy a szakbizottságok a hozzájuk utasitandó javaslatok tárgyalásába csak bizonyos előleges tanulmányozás után fognak ereszkedni, igen czélszerü lenne, ha a t. ház akként intézkednék, hogy a legközelebbi időben függőben maradt törvényjavaslatok tárgyaltatnának az osztályokban, aztán a ház plenumában s ezen tárgyalások befejezése után azon bizottságok fognák a maguk feladatát megoldani, melyek az államháztartásra vonatkozó előterjesztések megbirálásával lesznek megbizva.

Alig szükséges hosszasabban fejtegetnem a t. ház előtt, hogy hazánk legfontosabb érdeke pénzügy és politikai hitelünk rehabilitálásától, az államháztartás kérdésének mielőbbi helyes megoldásától függ, s miután igy vagyunk meggyőződve, és mert abban semmi kétségünk, hogy nincs árnyalat e házban, mely e magas czélnak alá nem rendelne minden melléktekintetet, teljes bizalommal kérjük és várjuk minden pártnak ezen nagy czélra való komoly hazafias közreműködését.

Ez az, t. ház, mit ezen ülésszak elején a kormány nevében egész általánosságban elmondani szükségesnek tartottam; a részletes előterjesztéseket az egyes szakminiszterek maguk fogják megtenni. (Helyeslés.)

Ghyczy Kálmán pénzügyminiszter: (Halljuk! Halljuk!) Midőn, t. ház, az 1875. esztendei költségvetést ezennel bemutatom, nem fogom a t. ház becses figyelmét sok számok hosszu felsorolásával igénybe venni, azt vélvén, hogy azoknak valódi értékét és horderejét egy hallásra különben is alig lehet felfogni, hanem azok csak az illető költségvetésekből meritheto tanulmányozás után birálhatók meg; csak a főbb számeredményeket fogom kiemelni, fentartván magamnak itt-ott, a hol szükséges, a megjegyzéseket megtenni.

A mi a költségvetésnek szükségleti részét illeti: a miniszterek mindnyájan, a mennyire tárczájuk igényei engedték, igyekeztek takarékosságot előidézni költségvetésükben.

A belügyminiszter urnak költségvetése a rendes kiadások közt csaknem 2 millióval kisebb, mint azon összeg, mely az ő czéljaira, ez évben a törvény által engedélyezve volt. Ezen apadása a költségnek azonban csak akkor leszen valóban a költségvetésben érvényesithető, ha a t. ház a házadóról szóló törvényjavaslatot még a költségvetés tárgyalásának befejezése előtt és oly módon s azon alapokon méltóztatik elfogadni, melyeken a törvényjavaslat előterjesztve lesz.

A pénzügyministerium rendes költségvetésében 3.282,157 frtot tesz azon összeg, melylyel a 1875. évi költségvetés kisebb annál, mely a folyó évre törvény által megállapitva volt.

Igen jelentékeny azon kiadási kevesebblet is, mely a közlekedési miniszter ur költségvetésében mutatkozik. Ezen költségvetésben választatott el először a miniszteriumnak — hogy ugymondjam — közigazgatási költségvetése az államvasutak üzletének költségvetésétől.

Az elsőben 1.216,031 frttal kisebb az összeg, mely előirányoztatik a f. évinél, az államvasutak üzlete költségvetésében 542,088 frttal.

Jelentékeny azon megtakaritás is, melyet az igazságügyminister költségvetése kimutat.

Csupán két ministernek: a vallás- és közoktatásügyi és a honvédelmi miniszternek nem sikerült e részbeni igyekezete, a mint különösen a honvédelmi miniszterre nézve könnyü felfogni, miután a csapatok létszáma évenkint magasabb lesz, emelkedni fog a jövő évben is, és igy a csapatokra forditandó rendes kiadásoknak is hasonlólag emelkedni szükséges.

A mi a rendkivüli kiadásokat illeti, e részben szintén mindegyik miniszter költségvetésében a folyó évieknél kiseb összegeket mutat ki.

(Folyt. köv.)

A pénzügyminister

törvényjavaslatai.

A házadóról szóló 1868: XXII. t. cz. hatályának meghosszabbitásáról s némely rendeletének módesitásáról szóló törvényjavaslat főbb pontjai: Az 1868. évi XXII. t. cz. 6. §-a hatályon kivül helyeztetvén, érvénybe lép a következő intézkedés: 3. §. A házak tiszta jövedelméből épületfentartási költség és értéktörlesztés fejében Budapest főváros minden városrészében tizenöt, az általános házbéradó alá tartozó egyéb városokban és községekben, ha legalább 10,000 lakossal, és egyszersmind vasuti vagy gőzhajózási állomással birnak, husz, másutt pedig harmincz frt számitandó a nyers jövedelem minden száz frtja után.

Ugyanez érvényes Budára is.

Az 1868. évi XXII. t. cz. 10. és 11. §-ainak megszüntével következő intézkedés lép érvénybe: A házosztályadó három fokozat szerint vettetik ki: az elsőbe azon kis és nagy községek tartoznak, a melyekben az összes lakrészeknek egy harmada sincs bérbe adva.

A másodikba a rendezett tanácscsal biró azon városok tartoznak, a melyekben az összes lakrészeknek egy harmada bérbe adva nincs.

A harmadikba mindazon községek és városok tartoznak, a melyekben a lakrészek összes számának legalább egy harmada bérbe van adva és tartoznak erre való tekintet nélkül mindazon szabad királyi vagy törvényhatósági joggal felruházott városok, a melyek az 1868, XXII. t. cz. 4. §-ának rendelete alá nem esnek.

Oly házakra, melyek nyitott helyiséggel (mészárszékkel, bolttal, kávéházzal, korcsmával) birnak, a jelen törvény 6. §-ában megállapitott házosztályadótételeken felül, a nyitott helyiség minden egyes boltja és szobája után, ha a helyiség összes lakrészeinek egy harmada sincs bérbe adva: kis és nagy községekben egy forint, rendezett tanácscsal biró városokban 2 forint; oly helyeken pedig, hol az összes lakrészek számának legalább egy harmada bérbe van adva, ugyszintén erre való tekintet nélkül az átalános házbéradó (1868. XXII. törvény cz. 4. §-a) alá nem tartozók szabad királyi vagy törvényhatósági joggal felruházott városokban 3 forint vettetik ki.

Oly házak, melyek a városon vagy helyiségen kivül, de annak határában feküsznek, rendszerint ugyanazon fokozatu házbér vagy házosztályadó alá esnek, mely alá ezen város vagy helyiség többi házai tartoznak.

Ezen szabály alul kivétetnek s a házosztályadó első fokozata szerint vettetnek adó alá azon házak, melyek a várostól vagy helyiségtől, a melyhez tartoznak, egy nyolczad mértföldnél (500 ölnél) távolabb feküsznek, ha nem nyaralókul használtatnak, hanem kizárólag gazdasági czélokra és a tulajdonos vagy tisztje és cselédjei állandó lakására szolgálnak.

A bányaadóról szóló törvényjavaslat három fejezetből áll. Az I-sö fejezet meghatározza azt, hogy a bányaadó tárgya azon jövedelem, mely a bányamivelésből és a hozzátartozó iparágak üzletéből ered.

A II. fejezet a tiszta jövedelem kinyomozásának módját adja elő: Tiszta jövedelemnek tekintetik a 3 § ban felsorolt üzletek nyers jövedelmének az a része, mely az üzemhez tartozó rendes költségek levonása után megmarad.

6. §. A nyers jövedelemhez tartoznak: az eladott terményekért, a tényleges eladási árak szerint járó pénzösszegek; a saját üzemnél felhasznált vagy feldolgozott vagy müreszeknek természetben kiszolgáltatott terményekért, az eladott üzemi anyagokért és leltári szerekért, akna vagy gép használatáért, vagy bárminemü bányaszotgalmakért befolyt összegek.

7. §. Az üzem rendes költségeihez tartoznak: az általános igazgatási költség, a tulajdonképeni bányamivelési költségek, az elkészités végett megvett vagy beváltott nyers terményekért kiadott összegek, az előkészitési, kohászati vagy finomitási költségek stb.

A III. fejezet a bevallásról szól:

A bányadó a bányatörvény szerint a mü vezetésére jogositottak vagy meghatalmazottjaik vallományai alapján, vagy ha vallományt adni elmulasztanának, a nélkül is hivatalból állapittatik meg.

Ha valamely bányaüzlet, a vallomások beadására kitüzött határidő után az adóév folytán kezdetett meg, ez esetben vallomány csak a legközelebb következő évben leendő, a mikor ez az üzlet megkezdésétől szabandó ki.

A bevallsások részletesen teendők. Ha vallomány nem adatott, vagy a beadott vallomásokban közlöttek kielégitőknek nem találtatnak, köteles a bányahatóság a szabályszerü adatokat hivatalból, esetleg szakértők, bizalomra méltó egyének, a mü vezetésére jogositottak, vagy meghatalmazottjainak kihallgatása és számadásaiknak betekintése után kinyomozni; ezek alapján a kirovandó adó nagysága iránt javaslatot tenni és az összes tárgyalási iratokat azon kir. adófelügyelőhöz további intézkedés végett visszaküldeni, kitől a felhivást vette.

A bányaadónak végleges megállapitása és az ez iránti felszólamlásoknak elintézésére azon adókivető, illetőleg felszólamlási bizottság illetékes, melynek területén belül az illető bányahatóság székhelye fekszik. — Ezen bizottságokban a bányaadók tárgyalása alkalmával a törvényhatóságok által, vagy azok közvetitésével választandó tagok helyett a bányahatóság területén levő összes bányabirtokosok által, az önálló bányabirtokosok sorából választandó két-két rendes, esetleg két-két póttag foglal helyet.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

BELFÖLD.

Szamosujvár, oct. 28.

Tisztelt szerkesztő ur!

Városunk egyhanguan folyó napjait a közelebbről körünkbe jött Csóka Sándor jóhirü szintársulata által rendezett előadások élénkitik. A társulat tagjai: Csókáné Pozsonyi Julia, Szabóné szül. Kiss Róza, Rüberné, Reményi Nina, Völgyiné, Pozsonyiné, Szenesiné, Pásztoriné; Csóka, Szabó Károly, Pásztori, Ruber, Komáromy, Várkövy, Völgyi, Szenesi, Murai, Kállai.

E személyzethez egy drámai anya-szinésznő kivántatnék s a társulat kellően lenne szervezve. Ez ideig előadták: „Egy roszember" „Korona és Vérpad," „a Csók", „Jobb és balpárt" szinmüveket.

E négy előadás, szabatos és pontos rendezés, ugy az egyes közremüködők lelkiismeretes szereptudása és szerepeik helyes felfogás szerinti eljátszása által teljesen sikerültnek mondható. Legkivált a Dóczy Lajos „Csók"-ja kitünően sikerült; Csókáné asszony (Maritta) valódi jókedvvel és nagy élénkséggel játszá kedves szerepét, és a csók románczát kellemmel szavallá, miért a kiérdemlett tapsok voltak az elismerés jelei.

Szabóné assz. (Királynő) kedves jelenség, ugy izlésteljes öltözéke, mint kitünő alakitása által megnyerte a közönség tetszését. Szabóné játszik mindent, ma pór leány, holnap nyelves menyecske, agg szűz; királyné, szóval universalis genie, melyre csinos kis alakja által is minősitve van. Ruberné assz. (Angela) helyén volt, csak öltözéke ellen volt némi kifogás. Csóka ur (Sever), Szabó ur (Adolár) egyiránt jeleskedtek szerepeik helyes kezelésével.

Oct. 26-án „Jobb és balpárt" vigj. adatott az élénk menetü darab folyton derültségben tartá a közönséget; Reményi Nina kisasszony (Fuczi) eleven fürge szobaleány volt, s nehány népdala igen jól sikerült, s a közönség élénken megtapsolta, Szabóné (Sarolta) mint mindig, ugy most is jelesen játszott. Pásztori és Völgyi a két ellenzéki viszálkodó apát igen jó kedvvel és sikerülten adták.

Egy szóval a társulat mint jó igyekezetü, megérdemli a közönség pártolását, s csak is annyi kivánni valót hogy hátra, hogy egy drámai anya-szinésznő — mint volt e társulatnál Kovácsné Toth Luiza asszony — szerződtetnék, akkor bátran bármely vidéki társulattal versenyezhetne.

M. I.

Az uj Belizár.

A „New-York Tribune" fentebbi czim alatt Garibáldi vagyoni helyzetéről következő czikket ir: „Lapunk más helyén egy levelet közlünk Ross orvos urtól, Tarentből, mely Garibaldiról igen érdekes ujdonságokat tartalmaz. Ugy látszik, hogy Olaszország nagy szabaditója, oly szük anyagi helyzetben van, hogy baráti segélyezést szivesen elfogadna. Első tekintetre szőryünek tetszhetik, hogy Olaszország királya szükségben hagyja azt szenvedni, ki neki a két Szicilia koronáját megszerezte, s ki bárkinél is többet tett arra nézve, hogy Olaszország az ő kormánypálczája alatt egyesitve legyen. De igaztalanság volna Victor Emanuelt elitélni a nélkül, hogy bizonyosak volnánk abban, vajjon csakugyan olyan hibás-e, mint első tekintetre látszik. Valóban, igen valószinü, hogy a királyt e tekintetben semminemü megrovás nem illetheti, mert hiszen alig hihető, hogy Garibaldi az utóbbi évek eseményei után ezen fejedelemtől bárminemü segélyt is elfogadjon.

Bizonyosan állithatni, hogy Garibaldi befejezettnek tekinti a közte és az olasz király közti számadását az őt Aspromontnál ért golyó, és barátainak mentanai kivégeztetése óta. Lehetséges, hogy élénk megelégedettséget érez azon tudatban, hogy ő Victor Emánuelből királyt, a király pedig ő belőle tehetetlen, szegény embert csinált. Ha igy van, bajosan volna hihető, hogy ő az olasz koronától akár pénzt, akár állomást elfogadna. Könnyü volna azt mondani, hogy a vén hősnek ebben nincs igaza, — hanem hát, elég joga van hozzá, hogy scrupulosus legyen, ha a Wallstreeti tőzsérek ezt fantastikus dolognak tartanák is. Garibaldi nagy ember, jó és önzetlen férfiu, ki sokkal jobban el volt foglalva azért harczolni, a mit hazája jólétének tekint, semhogy rá ért volna végnapjaira pénzt szerezni. Bizonynyal sokan szerencséjöknek fogják tartani, hogy irhatnak neki és feleslegök egy részét elküldhetik, bizonyságul nemes élete és spártai szegénysége iránti nagyra becsülésöknek."

A milanói „Fama" Garibaldi elszegényedésének okáról nehány napja azt irta volt, hogy fia, Garibaldi Ricci, a dijoni hős (a franczia-porosz háboruban egy gazdag angol kereskedő leányát, kinek atyja nem akarta hozzá nőül adni, megszöktette. Londoni tartózkodása alatt azonban a fiatal ember többet költvén, semmint atyja vagyoni helyzete megengedte volna, adósságba verte magát, s atyja, hogy váltóit kifizethesse, elhatározta magát, hogy Sutkerland herczegtől kapott yachtját eladja. Az egyességet egy közbenjáró a királyi ház ministeriuma nevében meg is kötötte vele 80,000 francban. Garibaldi Genuába el is küldte a yachtot, de a közbenjáró eltünt, magával vive a pénzt, talán Amerikába. — Hogy londoni váltóit kifizethesse a nápolyi banknál házára és caprerai birtokára vett fel pénzt, melyet meg is kapott. „Veszteségét azonban" — ugymond a „Fama" — „meg fogja tóriteni a Genuában részére megnyitott gyüjtés, melyhez a hazafiak nagyban hozzájárulnak. Egy milánoi patricius 500 francot irt alá."

Erre a „Corriere di Milano" Villani Fülöp marquistól egy levelet közöl, mely igazolja a „Fama" közleményét. A marquis azonnal nemzeti gyüjtést akár rendezni. Erre azonban Bassotól, a tábornok titkárától levelet kapott, melyben ez fölkéri, hogy ne rendezzen gyüjtést. A kormány semmi hibát sem követett el, kifizette a pénzt annak a közbenjárónak, kit maga a tábornok bizott meg. A tábornok és a királyi ház között tehát semmi további kérdés nem forog fenn. Basso reményli, hogy nincs minden elveszve.

A „KELET" magán-távirata.

Feladatott Budapesten octob. 30. 10 ó. 25 p. d. e.

Érkezett, octob. 30. 12 ó. 30 p. d. e.

A képviselőházban Pauler tegnap rövid beszéddel előterjeszté az uj büntető váltótörvényjavaslatot. A ház a mult ülésszaki bizottságokat müködésökben meghagyta, csak az egyházállami bizottságot választja ujra. Az osztályok tegnap megkezdték a tanácskozást; eddig három osztály elvetette a főrendek módositását az erdélyi czenzusban a többi osztályok szintén elvetendik.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, oktob. 29. 1874.

— **A királyi pár** a pardubitzi vadászatok alatt meglátogatja Prágában Ferdinánd királyt. A vadászatokban gr. Andrássy Gyula is részt vesz. A rákosi rókavadászatokra nem kedvező a száraz ösz s a kopók nem képesek nyomozni a rókát. Egyik közelebbi vadászat alkalmával a királyné br. Edelsheim Gyulai nejét mutattatá bé magának.

— **A kolozsvári** önkéntes tüzoltó egylet ujonnan megválasztott tisztikara tegnap Simon Elek polgármesternél és Minorich Károly főparancsnoknál ünnepélyesen tisztelgett. Utóbbitól a tisztikar Wernlein Ernő távirda igazgatóhoz ment, értesitvén őt a közgyülés által történt tiszteletbeli taggá választatása felől.

— **Dr Török Auról**, egyetemi tanár nejével Berlinből városunkba megérkezett.

— **Höncz Soma**, a kolozsvári magyar kir. tudomány-egyetemnél vegytanár segéd, vezetéknevének „Honthi"-ra kért átváltoztatása a belügyminiszter által megengedtetett.

— **Gamauf Vilmos**, az erd. gazdasági egylet derék titkára, az erdélyi gazdák harmadik vándorgyülésén, Déván, okt. 2-dikán, „Egy gazdasági egylet szerzezéséről és hivatásáról" felolvasást tartott. A valóban korszerü eszmékben gazdag és sok gyakorlati ösmeretet tanusitó beszéd most külön kis füzetben is megjelent s mi melegen ajánljuk nem csak a szakemberek, hanem az egész mivelt közönség figyelmébe.

— **Hegedüs István** Aeschylos „Eumenidák" czimü müvét leforditotta. A Kisfaludy társaság e mü birálatára Székács Jósefet s Hunfalvi Pált választotta meg.

— **Szász Károly** „Erdélyi ut" czime alatt egy dal-cyklust mutatott be a Kisfaludy-társaság közelebbi gyülésén, mely dal-cyklusból egy költeményt, szerző szivességéből, lapunk közelebbről fog közölni.

— **Hugo Victor** brüsseli táviratok szerint bankettet adott Castellar tiszteletére. Hugo remek beszédében szólt a latin nemzetek uniojáról,

— **A katonai** tudományos egylet, melynek alapitásán már régen fáradoznak N.-Szebenben, közelébb valósággal életbe lép. E tárgyban a napokban már tanácskozás fog tartatni, melynek feladata leend alkalmas helyiség választása és a további berendezés iránt megállapodásra jutni. Az országos hadügyministerium az egyletnek évenkint 1300 frt dotatiot bocsátott rendelkezésére.

— **A beszterczei** gazdasági egylet legközelebbi gyülésében elhatározta, hogy a kormánytól az ottani földmives iskola javára adott 2000 frtot az emlitett iskola bizottságnak, későbbi elszámolás terhe alatt átadja. E pénzből az iskolai jószágon gazdasági épületek fognának emeltetni.

— **Kovásznán** a községi népes fiiskola három tanitója közelebbről lőn megválasztva Imreh János, Péter Ede képezde végzett ifjak, és még egy ottani ifju személyében. Iskolaszéki elnök Csia György nagy erélyt fejt ki, a most községiesitett fiiskola kellő szervezése tekintetében.

— **A g. keleti** érsekségből a congressusi képviselők e hó 27-én Puscariu elnöklete alatt a metropolita választásra nézve egy próba választást tettek, melynek eredménye következő; a beadott 44 szavazatból Popea archimandrita 37, Popasu 2, Metianu 2 szavazatot nyertek. Három szavazat megoszlott. Hatan nem szavaztak. Tiz képviselő távol volt.

— **A beszterczei** kerületi képviselet utóbbi gyülésében elhatározta, hogy az iskola épületében egy szobát bérel, s ezt szabad lakásul a tanulók rendelkezésére bocsátja.

— **A sepsiszentgyörgyi** ref. algymnasiumról a „Nemeré"-ben a következő sorokat olvassuk: „Kormányunk a helybeli ref. gymnasium részére Háromszék törvényhatósága által engedélyezett 12,000 frt. kölcsön kiutalását helybenhagyta. Köszönet azon egyéneknek, főképpen gr. Kálnoky Dénes főispán ő méltóságának, kik e kölcsön eszközlése körül oly nemes buzgalommal fáradoztak. Gymnasiumunk tehát felépülni — s miután kormányunk hajlandónak nyilatkozott azt állami intézetté tenn — virágozni is fog. Adja az ég, hogy ez intézetünk a müveltség és tudományosság gyúpontja legyen, honnan áldás és jólét sugározzék Háromszékre ki." A dolog azonban nem egészen igy áll. A törvényhatóság felügyelete alatt álló lóbeszerzési alapból csakugyan nyert a nevezett algymnasium 12000 (vagy talán 18000) frtnyi kölcsönt s ennek folytán mint lapunkban annak idején közölve volt, az évek előtt megkezdett épitkezés teljes befejezéseihez közeledik, hogy azonban az állam-kormány hajlandónak nyilatkozott volna ez oskolát állami intézetté tenni: ez annyival kevésbbé valoszinü, mivel e nyilatkozat csakis az illetékes közeg ajánlatára következhetett volna, az erd. ref. egyházkerület pedig ezideig ily ajánlatot nem tett. Az utóbbi közgyülés utasitotta ugyan ama tanoda előljáróságát, hogy tervet készitsen: miként lehetne az algymnasiumot állami segélylyel jókarba helyezni; e terv azonban még el nem készült, a közgyülés tehát nem határozhatott felőle s igy az ajánlatot meg nem téve, a kormány nem is nyilatkozhatott sem pro, sem contra. De átadásról, az eddigiek szerint, szó sem volt, hanem csak is a segély-nyerésről. Ennyit helyreigazitásul a Nemere hirével szemben.

— **A székely** egylet szervező bizottsága közelebbi ülésében az elnök jelentette, hogy két ezer felhivás, alapszabály, aláirási iv küldetett szét, több törvényhatóság feje nagy tevékenységet fejt ki az ügy érdekében. Az aláirás határideje f. év dec. 31-ig terjesztetett ki. Addig is minden székely municipiumban egy egy szorgalmazó biztos fog megbizatni az aláirások vezetésével, a bejövő ivek beküldésével. Ezek után a népes tanácskozmány eloszlott.

— **Latinovics György** volt honvéd alezredes e hó 27-én hajnalban Bécsben véletlenségből főbe lőtte magát.

— **A szászrégeni** jótékony-nőegylet iskolataneszközök beszerzésére közelébb 10 frtot ajándékozott. Ugyancsak az emlitett nőegylet női munkák tanittatása czéljából egy tanitónő alkalmazására száz forintot szavazott meg. Ily szép áldozatkészség mellett csak áldásos lehet a derék nőegylet müködése.

— **Vad kuriozum.** A biharmegyei gazdasági kiállitás eredményét közli a „Nagyvárad" közelebbi száma. Többi közt „figyelemre s dicsérettel ajánlatra méltó" a kimutatás szerint . . . . . m.) özv. Fazakas Imréné asszony alma, körte, paradicsom és tökterméke, mindjárt utána: a.) Tokodi Gusztáv ur szép költeménye.

— **Vadászati** szerencsétlenség a félvilágon sem történik több mint Magyarországon — irja a „N.-d. Ilyen szomoru esetről értesülünk ismét a N.-Szalontán f. hó 25-én tartott körvadászat alkalmából. Mikor már összeszedegették a nyulakat s kezdtek a vadászok csoportosulni, a társaság egyik tagjának vállán elsült a fegyver s a golyó a mögötte álló Oláh Béla tisztviselő fejébe furódott. A szerencsétlen 30 éves fiatal ember, mint mondják vőlegény, azonnal meghalt.

— **Őskori** óriási csontvázakra akadtak az esztergomi Krisztus-hegyen. E környéken már több őslény maradványaira találtak. A legujabb lelet a földtani társulat elnökéhez dr. Szabó József urhoz küldetett.

— **Thiers** e hó 25-én Nizzába utazván, a pályaudvarban sereglett ezrekre menő néptömeg részéről e felkiáltásokkal: „Éljen Thiers!" „Éljen a köztársaság!" „Éljen Franciaország!" üdvözöltetett.

— **Egy huszárt** agyonvertek. Nagyváradon a Károly Ferdinánd ezredbeli bakák a „három rózsa" korcsmában mulatoztak, egy „hölgy" féltékenységre és ebből kerekedő czivakodásra adott alkalmat. Eleinte apró ütleg, eltévedt pofonverések járták. Mikor már majdnem lecsendesültek a zajongó kedélyek, kőzápor hullott az utcza felől, bakák kezdtek hajgálózni, összetörve ablakot, lámpákat stb., menekült, ki merre látott. Egy elsietö huszárnak a felbőszültek utána rontottak, a nagy piaczon utolérték, elvették kardját és agyonverték. A tettesek kézre kerültek.

— **Kullmann**, a Bismarck elleni merénylet szerzője ellen a fenyitő per legközelebb megkezdődik. A tárgyalás Würzburgban fog megtartatni. — A vád gyilkossági kisérlet miatt emeltetik.

— **Viharok Angolországban.** Londonból irják oktober 22-éről Tegnap: és teguapelőtt éjjel Nagybritannia és Irhonban nagy vihar dult, mely erőre sokkal felülmultz az 1866-iki január hóban dühöngött zivatart. Minthogy az északra vezető távirósodronyokban nagy rongálást tett, a kárt egész kiterjedésében még nem lehet constatálni. Londonban szerencsére nagyobb balesetek nem történtek. A smithfieldi vásár szomszédságában egy rozzant fal összedülve, egy embert agyonütött, a Themsén pedig szokatlan gyorsasággal állván be az apály több gőzöst kivitett a partra. Ardrossan mellett, Skóthon nyugati partján, a „Chüsan" csavargőzöst, mely Glasgowból utban volt Shanghai-felé, a vihar egy sziklához vágta és a szó szoros értelmében két részre hasitotta; ez alkalommal 12—14 ember veszté életét, köztük a kapitány neje is. Az összes északi folyók nagyon megdagadtak, ugy hogy a hajózást rajtuk egyelőre be kellett szüntetni. Nem oly nagy volt a pusztulás a szárazon. Sheffieldben egy vándort a levegőbe vetett fel a szél és sulyosan megsebesitette. Egy másik embert beledobott a vihar egy bolt kirakatába; ez is sulyos sérüléseket szenvedett. Sheffieldben és másutt a ledöntött kémények, a beznzott ablaktáblák és lámpák száma óriási. Az ir postavonatot Bangor mögött, midőn épen egy kis emelkedésen felfelé haladt, a vihar ereje megállitotta és csak rendkivüli erőfeszitéssel lehetett hátramozdulását meggátolni. Az orkán Irhon északi-részében éjjeli 11 óra tájban kezdődött, reggeli 2 óra felé elérte Angolország ésszakkeleti partját, és nagy esőszakadásokkal, elvétve hóesésekkel járt.

— **A naptárirodalomból. II.** Az 1875-ik évre már megjelent magyar és német naptárakból következők érkeztek meg Stein János erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésébe Kolozsvártt: Családi naptár 18-ik évfolyam, 80 kr. — Képes honvédnaptár 7-ik évfolyam, 40 kr. — A magyar nők naptára 7-ik évfolyam 60 kr. — Pénztárcza naptár egy fényképpel füzve 20 kr. — Ugyanaz diszes aranyos táblába kötve 40 kr. — Portemonnaie Kalender 1 fényképpel füzve 20 kr. — Ugyanaz aranyos táblákban 36 kr — Ugyanaz a felséges uralkodó ház családtagjainak fényképével, aranyos diszkötésben, 80 kr. — Brieftaschen Kalender, 16 kr. — Damen-Kalender. Egy tükör- és számos képekkel. Diszes kapcsos kötésben 1 frt. — Irodai fali naptárak 18, 20, 25, 30, 60 kr. — Vogl's illustr. Volks-Kalender 31. Jahrgang 65 kr. — Neuer illustr. Volks-Kalender. 50 kr. — Der Wiener Bote für 1875. 36 kr. — Illustr. Familien Kalender. Egy aczélmetszetü müllappal. 36 kr. — Wiener Geschäfts-und Auskunfts Kalender. 10-ter Jahrgang. 40 kr. — Leipziger illustrirt. Kalender. 30-ter Jahrgang, gazdag tartalommal. 2 frt 46 kr. — Nieritz deutscher Volkskalender. 66 kr. — Az itt emlitetteken kiivül raktáron vannak ugy magyar mint német nyelven ügyvédek-, orvosok-, erdészek-, jogászok egyetemi hallgatók stb. stb. naptárai.

KÖZGAZDASAG.

Árjegyzék.

Oct. hó 29-én tartott hetivásárról (alsó auszt. mérő középár.) Tisztabuza 3 frt 87 kr. Elegybuza 3 frt, 55 kr. Rozs 2 frt. 84 kr. Árpa 2 frt 75 kr. Zab 1 frt. 50 kr. Törökbuza 2 frt 60 kr, Pityóka 1 frt 20 kr. Marhahus fontja 20 kr. Kolozsvártt, oct. hó 29 én. 1874.

Távirati tudósitás a bécsi tőzsdéről

Oct. 29-én 5% Metalliques 69.55 frt. Kamat —. — 5 % Nemzeti kölcsön 73.85 frt 1860 Kölcsön 108.15,—. Bankrészvény 970— Hitelintézeti részvények 228.75 London 109.90 ft. st. Ezüst 105.15 Cs. kir. arany 523 Napoleondor 886—.

Urbéri kötvények: Magyarországi 75.75. Temesi76.— Erdélyi 73.25 Horvátországi 73—

Felelős szerkesztő: **Szász Béla**

— **Stein János erd. muz. egyleti könyvárus és kir. egyetemi nyomdász kiadványában megjelent naptárak: Erdélyi képes kis naptár 1875-ik közönséges évre. 17. évfolyam. A királyhágón inneni s nehány királyhágóntuli nevezetesebb vásárok legujabb s ujonnan kijavitott jegyzékével. Ára 26 kr. postán küldve 32 kr. Irodai fali naptár 1875-re. Katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték-táblákkal s a királyhágón inneni kir. törvényszékek s járásbiróságok táblázatos kimutatásával. Különösen hivatali használatra. Ára 30 kr. postán küldve 35 kr. — Sajtó alatt van s november elején fog megjelenni: Erdélyi képes nagyobb naptár 1875-re. Hatodik évfolyam. Dus tartalma mellett a miniszteriumok, állami számvevőség, kir. kuria, kir. itélőtáblák s a királyhágón inneni (Erdély) összes törvényszèki, közigazgatási, m. k. bánya- és jószágigazgatósági, pénzügyi, adó-, posta- és távirdahivatali; tovàbbá az állami s más nyilvános intézeteknek a legújabb és hiteles adatok után összeállitott tiszti czim és névtárát fogja hozni s igy hivatalnokok, gazdák, magánosok és üzletembereknek szükséges, csaknem nélkülözhetetlen kézikönyvül szolgálni lesz hivatva. Ára csak kr. 50 Postán küldve 56 kr.**

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

822. 1874. (405) (3—3)

Pályázat.

A govasdiai m. kir. vasműhivatalnál betöltendő **a szülésznői** állomás, melynek évenkénti élvezményei 50 forint a vasműpénztár és 50 forint a társpénztár részéről. Az illető oklevéllel ellátott folyamodványok az elöljáróságtól kiállitott erkölcsiségü bizonyitvány kiséretében **folyó évi deczember 15-kéig** az alólirt m. kir. vasműhivatalhoz beküldendők.

Megemlittetik, hogy ezen állomás, valamint a társpénztártól, ugy a kinevezett szülésznőtől évnegyedenként felmondható.

M. kir. vasműhivatal Govasdián.

(Utolsó posta: Vajdahunyad) 1874. oktober-hó 25-kén.

Sz. **5157**. — 1874. (409) (2—3)

Hirdetés.

A Brassó városában gyakorlandó nagybani sóárulási jog árlejtés útján kiadandó lévén, felhivatnak a vállalkozni kivánók, hogy az ötven krajczár bélyeggel ellátott irásbeli ajánlataikat **folyó évi november-hó 26-dik déli 12 óráig** ezen bányaigazgatóságnál nyujtsák be.

Az ajánlatban a só eladási ára betüvel is kiirandó és megnevezendő azon sóbánya hivatal, melytől vállalkozó a sót venni kivánja

A só-nagyárudákra vonatkozó rendszabályok a brassói pénzügyöri biztosságnál, a marosujvári sóhivatalnál és ezen bányaigazgatóságnál betekinthetők.

Kolozsvártt, 1874. oktober-hó 26-kán.

M. kir. bányaigazgatóság.

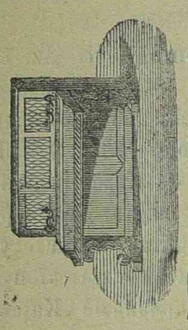

Bécsi érmet nyert
Zongorák

Irodalmi
Ujdonságok

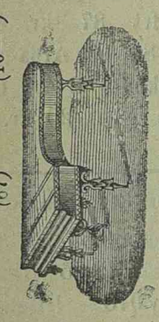

(67) (10—*)
nagy választékban
Hangjegyek

m. kir. egyetemi könyvárus

DEMJÉN LÁSZLÓ

könyv-, mű-, hangjegy-kereskedésében és zongoratárában

FŐPIACZ KOLOZSVÁRTT,

leggyorsabban és legolcsóbban kaphatók.

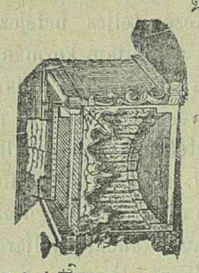

gyanak, hogy szakismeretem van s a tőlem vásárlóknak a **Zongorákat, Pianino kat, Harmoniumokat** jótállás mellett azon áron adhatom, mint a készitő gyáros maga, sőt sokszor olcsóbban, mivel a gyár és ár minőség get ismervén, senkinek sem sikerülhet magasabb árt kérni, mint a legolcsóbb gyári ár s alól irt kész vagyok az eredeti bécsi nyomatott árjegyzéke is bárkinek előmutatni, s a hangszert, mely nem tetszenék azonnal visszavenn

Demjén László
egyet. könyvárus.

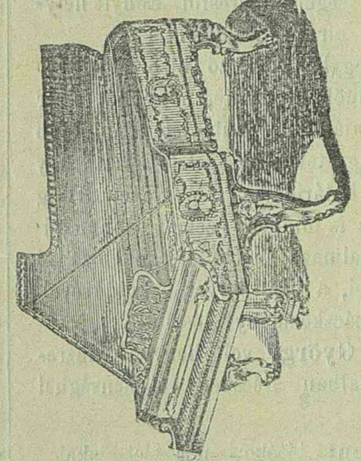

Zongora-tárral azért köröttem összeköttetésemet, mivel könyv-, mű- és hangjegy-kereskedésemet, mivel tapasztalásból tudom, hogy a sok zongora-gyáros és értetlen zongora-árus közül mily nehéz a jót és olcsót kiválasztani, s azt csak a saját kárán tanulhatja meg a vevő, a kinek csak egy zongora kell, az nem tapasztalhat saját kára nélkül, ha egy szakemberre nem bizza, ki érthozzá. En több év óta e téren **Bécsben és a Párisi kiállitáson** összehasonlitásokat tettem az ár és minőségre nézve, ennélfogva hizelgem magamnak

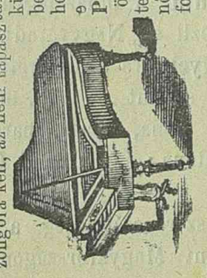

A tűzhely tücske.

Elbeszélés. Irta Dickens (Boz) K. Ára 80 kr.

Pampelonne lovag.

Történeti regény. Irta Gondrecourt A. Francziából. 7 kötet. Ára 7 forint.

TÉLI ESTVÉKRE.

Jeles külföldi irók beszélyeiből. **2** kötet ára **2** frt.

A szerzetes uralma vagy Róma a 19-dik században.

Irta **GARIBALDI** tábornok.

2 kötet bolti ára 4 forint helyett csak

1 frt 50 kr.

A KALANDOR.

Történeti regény. Irta Montépin Xavér. Francziából. 9 kötet. Ára 9 frt 40 kr.

A fekete mise.

Regény. Francziából. Irta Ponson du Terrail. 4 kötet. Ára 4 forint.

A rejtélyes Páris.

Regény 8 kötetben. Irta Ponson du Terrail. Francziából. Ára 8 forint.

A torlaszok királynője.

Történeti regény 6 kötetben. Irta Ponzon du Terrail. Ára 6 forint.

PÁRISI TITKOK.

Irta Sue Jenő. Francziából. 15 kötet.

A könnyebb megszerzés végett e munka kötetenként **80 kron** is **adatik.**

Sue Jenő, a bolygó zsidó.

Regény. 16 kötetben. Kötetenként **80** kr.

Három orosz és három angol kalandjai Déláfrikában.

Verne Gyulától. Francziából forditotta Ajtai K. Albert. Ára 2 forint.

A vádlottak padján.

Regény. Irta K. Papp Miklós. Ára 1 frt 20 kr.

Mit beszél a világ?

Regény. Irta K. PAPP MIKLÓS. Ára 1 frt 20 kr.

Néhány szó a végrehajtói intézmény érdekében.

Irta Horváth Károly. Ára 60 kr.

A halottak elégetéséről.

Előadás: tartotta dr. Elischer Gyula.

Ára egy csinos fametszettel 20 kr.

Postán küldve csak 22 krajczár.

ANGLIA müvelődésének története.

Irta Buckle H. Tamás. Negyedik kötet. Ára 1 frt.

Ezen korszakot alkotó müvet, mely nem angol, hanem általános müvelődés történet, ajánljuk jeles fordításánál fogva a müvelt magyar közönség szives figyelmébe.

Szótárak:

Latin — német:

GEORGES. ausführliches deutsch—lateinisches Hand-Wörterbuch aus den Quellen zusammengetragen.— Deutsch — lateinischer Theil. 2 Bände Halblederband 8 fl 70 xr.— Lateinisch—deutscher Theil. 2 Bände Halblederband 9 fl 60 xr.

INGERSLÉV, deutsch—lateinisch und lateinisch—deutsches Schul-Wörterbuch. 2 Bände. Broschirt d. — latein. Theil 2 fl 40 xr. latein. — d. Theil 3 fl. Dasselbe gbd. in Halbleder I-ter Theil 4 fl 05 xr. II-ter Theil 3 fl 60 xr.

KOTZUREK, lateinisch—deutsches Wörterbuch zum Gebrauche für Gymnasien nach den besten Quellen bearbeitet. Broschirt 1 fl 50 xr.

KREUSSLER und VOLBEDING, Kurzgefasstes latein. — deutsches und deutsch — lateinisches Handwörterbuch mit einem Verzeichnisse lateinischer Abbreviaturen und geografischer Namen. Halblederband 3 fl 60.

Lengyel — német:

JORDAN, vollständiges Taschenwörterbuch der polnischen und deutschen Sprache. 2 Theile in einem Bande. Halblederband 2 fl 25 xr.

Magyar-nyelv:

A MAGYAR-NYELV SZÓTÁRA. A m. tudományos akadémia megbizásából készitették Czuczor Gergely és Fogarasi János. Füzetenként 1 frt. (Eddig 28 füzet jelent meg.)

BALLAGI MÓR, a magyar-nyelv teljes szótára. 2 kötet. Füzve 8 frt. A kettő egybe kötve félbőrben 10 frt.

(414) (1—3)

Meghivás

résztvevésre az államtól biztositott hamburgi nagy **pénzkisorsolásban.**

Egy 250,000 márka értékü dijnyeremény, valamint 125,000, 90,000, 60,000, 50,000, 40,000, 36 000, 30.000, 24 000, 20.000, 18,000, 15 000, 12 000, 203-szor 2400, 412-szer 1200 sat. értékü főnyeremények

7 millió 935,120 márka

összegben fog 7 huzásban a résztvevők közt biztosan kiosztatni.

Az I. osztálytól kezdve

minden 3 héten lesz egy nyeremény-huzás.

Csak nyeremények fognak kisorsoltatni. Az I. oszt. betét

1 negyed ered. sorsjegyre ½ tallér vagy . . . . . — frt 88 kr.
1 fél ered. sorsjegyre 1 tallér vagy . . . . . 1 frt 75 kr.
1 egész ered. sorsjegyre 2 tallér vagy . . . . . 3 frt 50 kr.

bankjegyben.

Nem létez más vállalat, a mely szilárdság s a nyeremények pontos kifizetésére nézve ennél nagyobb biztositékot nyujtana, ajánlom tehát a résztvevést mindenkinek, a ki olcsó és biztos szerencsekisérletet óhajt tenni.

Megrendelések pénzbeküldés mellett a legnagyobb figyelemmel teljesittetnek, hivatalnokoknak és jóhirü polgári osztálybelieknek, különös kivánatra, nehány sorsjegy és játékterv **megtekintés** végett átküldhető.

Tessék tehát forduló postával egyenesen

Steindecker M.
bank- és váltóüzletéhez
Hamburg
Dammthorstrasse 36 sz. fordulni.

(404) (3—3)

A frekki nagy birtok Szeben mellett,

nagy **parkkal, narancsházzal, 100 hold külső telekkel,** úrilag bérendezve, igen előnyös fizetési feltételek mellett **55,000 forint** határzott áron eladó.

Felvilágositást ad **F. M. Grácz SCHUBERT G. 8.**

(413) (1—3)

27 kr.

Csak az
I. BÉCSI
27 kr-os kézmüárú-bazár
alapitója
(Bécs, Comödiengasse 3. a Károly-szinház mellett)
HOROWITZ S.-nél
van a felülmulhatlan olcsóság forrása.

Tisztelettel kérem tehát n. t. vásárlóimat az őszi és téli időnyre, újan rendezett árú-raktáram megtekintésére. Az a legszebb és legdivatosabb ruha- és skót-plaid-kelméket, lüstreket, ripszeket, bócsi valódi színü ruha- és zsinorbarchent szöveteket, továbbá legfinomabb s legjobb minőségü bel- és külföldi percaillokat, pikétet, cretonokat, mousselineket, háló- és cziczfüggönyöket, tiszta len-szövetéket, rózsa- és lilaszin ágynemüeket, damaszt törölköző és asztalkendőket, ¾ széles hosszszőnyegeket sat. tartalmazza. Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

(412) (2—3)

Erdő-eladás, helylyel együtt.

Kolozsmegye, gyalui járásban Bedecs és Pányik határán mintegy 260 hold nagyon szép erdő — **fenyves, bükk és tölgy** — örök áron eladó. Értekezhetni Kolozsvártt belközéputcza 17 sz. háznál

LÁTH JÁNOSsal.

STEIN JÁNOS

erd. muzeum egyi. könyvkereskedése Kolozsvárt ajánlja

a téli idény közeledtével

a következő jeles, szépirodalmi munkákat a t. olvasóegyletek-, casinók- s egyátalában a szépirodalom barátainak,—kik nyilvános olvasó könyvtárak élvezetében nem részesülhetnek—szives figyelmébe:

GIL BLAS DE SANTILLANE.

Irta **Le Sage,**
francziából forditotta **Benedek Lajos.**
Képes kiadás. **4 csinos kötet. Ára füzve 5 frt.**

Két erkély szobácska.

Regény. Két kötetben. Irta Flygaré Carlén Emilia. Ára 2 forint.

LECOQU UR.

Regény. Irta Gaboriau Emil. Francziából. 9 kötet. Ára 9 frt 40 kr.

Egy uri társaság.

Regény. Gaboriau E. után francziából forditva. 3 kötet. Ára 4 forint.

(393) (3—3)

NESTLE Gyermektáp-lisztje.

Mely a leghiresebb orvosi tekintélyek által — mint

az anyatej legtökéletesebb helyettesitője

elösmerést nyert, s mint ilyen több lelenczházban és gyermek tápintézetben — nevezetesen a bécsi lelenczházban $2^1/_2$ év óta a legjobb eredménynyel használtatik.

Kapható: Kolozsvárt dr. HINTZ gyógyszertárában.

Bécsben: Főraktáros F. Berlyák (VII. Neustiftgasse 26.)

Utasitással ellátott 1 fontos szelenczének ára 1 frt.

Vidéki megrendelések azonnal **eszközöltetnek!**

NESTLE Gyermektáp-lisztje.

NESTLE Gyermektáp-lisztje.

(408) (2—3)

A t. cz. vidéki urasságoknak!

A jövő **novemberi nagy vásár** következtében van szerencsénk: **füszer, liszt, csemege-** és **bor üzletünket főpiacz mlgs id. gróf Teleky Domokos ur házában** azon alázatos kéréssel szives figyelmökbe ajánlani, hogy méltóztassanak becses látogatásaikkal minket szerencsélteni.

Jutányos árakat és **pontos** szolgálatot biztositva, mély tisztelettel:

KARVÁZY és TÁRSA.

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

Nyomatott Stein János m. k. egyetemi nyomdásznál ev. ref. tanoda betüivel Kolozsvárt.